

MIROSLAV ŠICEL

1926. – 2011.

ZAGREB, 2015.

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA SVEZAK 193

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA SVEZAK 193
ISBN 978-953-347-011-5 ISSN 1330-0865

Uredio
Akademik ANTE STAMAĆ

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

MIROSLAV ŠICEL

1926. – 2011.

ZAGREB, 2015.

Julian F. J.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

SPOMENICA

posvećena preminulom

AKADEMIKU MIROSLAVU ŠICELU

redovitom članu

Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu

(Varaždin, 16. srpnja 1926. – Zagreb, 25. studenog 2011.)

KOMEMORATIVNA SJEDNICA

održana je u srijedu 16. siječnja 2013.

u Velikoj sjedničkoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Na sjednici su govorili:

akademik Zvonko Kusić, predsjednik HAZU

akademik Krešimir Nemec

prof. dr. sc. u.m. Joža Skok

akademik Ante Stamać, tajnik Razreda za književnost

POSLJEDNJI POZDRAV MIROSLAVU ŠICELU

U ovoj svečano vječnosnoj prigodi, kad o pokojnom znanstveniku i prijatelju nastojimo izreći prave riječi – a ne nalazimo ih tako jednostavno jer im je on, preobražen u vječno svjetlo, danas puno bliži no mi, racionalni žalobnici – neka nam bude dopušteno spomenuti se bar nekih ovostranih područja književnog rada i druželjubiva života, u okružju kojih se, značajnik hrvatske znanosti o književnosti, bio zatekao svojom fenotipskom, genotipskom i povijesnom egzistencijom.

Za života bio je bitno uronjen u tri vrste suodnosa. To je značilo i u tri tipa ljudskog bavljenja i boravka na ovome svijetu.

Prvi se tiče njegova znanstveničkog djelovanja. Bio je povjesničar književnosti čije je djelo u hrvatskoj znanosti o književnosti nezaobilazivo jer je koliko sintetično toliko i smjerodajno. Objavivši mnoštvo razasutih studija, okupljenih potom u dvadesetak knjiga, Šicel je uzduž i poprijeko, sinkronijski i dijakronijski, proučio svekoliku noviju hrvatsku književnost i njezine istraživače, opredijelivši se, u konačnici, za dijakronijski ustanovljiv red i vrijednosni poredak. I to otvorenom metodologijom koja, držeći se provjerenih epistemoloških, mahom pozitivističkih postulata, izlaže i preporučuje postupke pozorna ispitivanja: prije no se dođe do kakva zaključka, do kakva „rezultata“ – ako je takvo što u znanosti o književnosti uopće moguće! – valja načiniti nepregledno mnoštvo sitnih koraka i svladati nekoliko uzajamno naslonjenih analitičkih stuba. Šicel si nije dopuštao naprečac donositi ishitrene i odrješite analitičke sudove, kojima su skloni prostodušniji i nestrpljiviji, navlastito taštiji pisci. Imajući stalno na umu pojedinačne provjerene pozitivne činjenice, on se glede znanosti o književnosti pouzdavao u skromnu skepsu kao najpouzdaniju duhovno-znanstvenu voditeljicu.

Kao da se oslanjao na znamenitu Pascalovu misao, da nam je u spoznavanju potrebna izvjesnost daleka svakom dogmatizmu, i skepsa daleka svakom pironizmu.

Drugi se tip suodnosa očitovao u oblicima Šicelove javne djelatnosti. Kao dugogodišnji sveučilišni djelatnik, prošavši sva znanstvena i nastavna zvanja od asistenta do profesora u trajnom zvanju, potom kao uvaženi redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, naime kao marljivi i odani djelatnik njezina Razreda za književnost – Miroslav Šicel bitno je suodređivao mišljenje i razvoj na filološkom području kojim se tako suvereno kretao. Kao mentor i suocjenjivač mnogih doktorata i magisterija, kao pouzdan posrednik pri mnogim znanstvenim promaknućima – na čemu sam mu i ja, osobno i odano, duboko zahvalan – zatim kao urednik mnoštva publikacija te kao priređivač dragocjenih knjiga hrvatskih pisaca u najuglednijim edicijama – posljednje su četiri knjige Matoševe u *Stoljećima hrvatske književnosti*, a u njezinim je okvirima djelovao kao dragocjeni suurednik – Miroslav Šicel ide u red najznamenitijih revnitelja moderne hrvatske književnoznanstvene misli, navlastito povijesti književnosti.

Treći tip suodnosa ticao se njegova kratkotrajnog prohoda kroz pustinju života zemaljskog. Bio je mnogima učitelj, poticatelj, osobito prijatelj, koji se trsio da nijednog svog bližnjeg ne ostavi ni u nelagodi a kamoli u nevolji mukotrpnog puta kroz bespuća naše tvrde zemlje. Naprotiv, svima je znao prirediti nenadoknadive trenutke iskrena ljudskog povjerenja.

Neka mu je, dok je domovinskog pamćenja, čast i slava.

Počivao u miru.

POZITIVNO DJELOVANJE, KONSTRUKTIVNO PISANJE

MIROSLAV ŠICEL 16. VIII. 1926 - 25. XI. 2011.

Prošlo je više od godinu dana od smrti akademika Miroslava Šicela: premalo da se slegnu emocije, dovoljno da uočimo dimenzije gubitka nastale njegovim odlaskom. Svi mi koji se bavimo književnom kroatistikom visoko smo cijenili njegovu radnu energiju, smisao i osjećaj za prepoznavanje umjetnosti riječi i velik, nezaobilazan doprinos tumačenju i vrednovanju hrvatske književnosti.

Život akademika Miroslava Šicela, kojega se ovdje s poštovanjem, zahvalnošću i ljubavi sjećamo, bio je iznimno bogat. Od pedesetih godina prošloga stoljeća, kada se javio prvim književnim kritikama i recenzijama, pa sve do smrti, Šicel se formirao u najizrazitijega historiografa poratne hrvatske književnosti i najdosljednijeg nastavljača djela svoga učitelja Antuna Barca. Nema gotovo ni jednoga važnijeg pitanja ili problema u hrvatskoj književnosti od narodnoga preporoda do naših dana o kojem akademik Šicel nije izrekao relevantnu ocjenu. Pridodamo li tomu i predan pedagoški rad, gostujuća predavanja na domaćim i stranim sveučilištima, priređivanje djela brojnih hrvatskih pisaca, sastavljanje srednjoškolskih udžbenika po kojima su učile generacije gimnazijalaca te brojne društvene funkcije dobit ćemo potpuniju sliku plodne djelatnosti iznimno svestrane i dinamične osobnosti.

Svima koji su se u našoj sredini malo sustavnije pozabavili poviješću hrvatske književne historiografije – dakle onim što bismo mogli nazvati metahistorijom književnosti – sigurno je odmah upalo u oči da se kao svo-

jevrnsni provodni motiv brojnih tekstova – još od Jagića pa preko Vodnika do Barca i Kombola – provlačila misao o zanemarenosti te fundamentalne nacionalne discipline te o nebrizi za njezin razvoj. Barac je u svojoj poznatoj raspravi *Između filologije i estetike* (1929) napisao da je povijest hrvatske književnosti jedna od naših najzapuštenijih disciplina, a zatim je, nakon postavljene dijagnoze, naveo uzrok, tijek i povijest bolesti: nemamo monografija o pojedinim piscima i razdobljima, nemamo biografija i bibliografija, nemamo dakle osnovnih predradnji koje su preduvjet za bilo kakvu ozbiljnu, kritičku rekonstrukciju naše književne povijesti. U međuvremenu puno je toga učinjeno, dakako ne i dovoljno. Akademik Šicel pripada onom najužem krugu znanstvenika, arhitekata književne kroatistike, koji su bitno pridonijeli da su Barčeve riječi danas ipak dobrim dijelom izgubile na aktualnosti.

Šicelov je doprinos hrvatskoj književnoj historiografiji respektabilan i nezaobilazan. Njegov opus obuhvaća impozantnu biblioteku: dvadesetak knjiga i više od dvije stotine znanstvenih rasprava. Bio je izraziti sintetičar i bez njegovih istraživanja i sudova nije moguć pristup brojnim važnim problemima naše književne baštine: od načelnih pitanja periodizacije do vrednovanja velikih književnih opusa i pojedinačnih djela. U mogućoj tipologiji književnoznanstvenoga uma njegovu bismo metodološku poziciju mogli odrediti kao induktivno-empirijsku, utemeljenu na kombinaciji filološko-pozitivističkih, socioloških i estetskih kriterija. Povijest književnosti nije za njega izolirana, autarkična filološka disciplina; ona je i povijest duha, kulture, intelektualne atmosfere, filozofije vremena. Šicel je književnu historiografiju, dakle, shvaćao kao interdisciplinarnu aktivnost u punom smislu te riječi. Tako je i pisao: odabrani problem redovito bi projicirao u povijesno-kulturni kontekst, uspostavljao paralele i korelacije, promatrao pisce u koordinatama – eliotovski rečeno – “tradicije i individualnoga talenta”.

Za razliku od svojih prethodnika, Barca i Frangeša, Šicel nije pisao ekspozitorne teorijske tekstove u kojima bi obrazlagao svoje shvaćanje metodologije povijesti književnosti. Njegovu koncepciju moguće je derivirati tek posredno, iz same književnopovijesne prakse. U studiji *Dosadašnje*

konceptije povijesti hrvatske književnosti ("Umjetnost riječi", 1967), nakon pregleda književno-povijesnih metoda od Kukuljevića do Kombola i Barca, kratko je konstatirao da Barčeva baština obvezuje da krenemo dalje od njega služeći se novim teorijsko-metodološkim spoznajama. Novu povijest hrvatske književnosti treba graditi – piše Šicel – štjujući tradiciju, uvažavajući rad svojih prethodnika, ali njihove spoznaje treba stalno dopunjavati, proširivati i preispitivati. Upravo je to bio njegov način rada. A radio je predano do posljednjega časa svoga života: izabrana djela Antuna Gustava Matoša pripremio je za ediciju *Stoljeća hrvatske književnosti* doslovno par dana prije smrti.

Upravo je Matoš – pisac kojeg je Šicel najviše volio i kojem je posvetio brojne značajne tekstove – napisao da smrt nije tragična zbog nas već zbog simpatijskih duša i prijatelja što nam ih otima. Žalosni smo što nam je smrt otela učitelja i dragog prijatelja. Ostaje nam kao utjeha da ćemo moći i dalje uživati u njegovim knjigama, baviti se problemima koje je otvorio, razmišljati o dilemama koje je imao.

O važnosti njegova djela za našu sredinu već je dosta rečeno i još će se o tome pisati. No Šicelova ostavština, jednako vrijedna knjigama i pisanim tekstovima, jest i iznimna radna energija, ljubav prema poslu kojim se bavio i način na koji je tu ljubav prema pisanoj riječi prenosio na brojne generacije svojih studenata. S pravom je govorio: mi nismo samo znanstvenici, mi smo i profesori. Zapravo, na prvom mjestu profesori. Odgojio je brojne naraštaje studenata kroatistike i napisao za njih prijeko potrebne udžbenike. Uvijek je među studentima bio omiljen, ali ne zato što bi bio popustljiv ili blag na ispitu nego zato što je bio pravedan i principijelan.

Dopustite mi, gospode i gospodo, da na ovom komemorativnom skupu nakratko iziđem iz službenih, konvencionalnih okvira i da kažem nekoliko osobnih dojмова i prisjećanja na akademika Miroslava Šicela.

Imao sam ga prilike upoznati u višestrukim ulogama: bio mi je profesor na fakultetu, mentor pri izradi doktorske disertacije, predstojnik katedre na kojoj sam radio i još uvijek radim, zatim stručnjak i savjetnik, a mogu reći – bez obzira na razliku u godinama – i pravi prijatelj. U svim tim ulogama akademika Šicela resila je istinska ljudskost, pouzdanost i

dobronamjernost. Uvijek je bio spreman pomoći studentu ili mlađem kolegi; od njega se uvijek mogao dobiti savjet ili potpora, u teškim trenucima i utjeha, ali bez osjećaja da to radi kurtoazno. Prema mladima nikada nije držao distancu, volio je njihovo društvo, a kao predstojnik katedre izričito je tražio neformalnost i zanemarivanje hijerarhije. Znao je slušati druge i držao se u odnosu prema kolegama i prijateljima danas tako rijetkoga gesla: ne možemo tugovati tuđe tuge, ali se možemo veseliti tuđim radoštim.

Biti njegovim suradnikom bio je izniman privilegij, ne samo u stručnom nego i u ljudskom smislu i sretan sam što sam imao čast biti u njegovu društvu. Obogatio je moj život; dugujem mu brojne poticaje za svoja istraživanja i nebrojene mudre savjete. U više od 25 godina, koliko sam s njime intenzivno surađivao, nikada ga nisam čuo da bi povisio ton, nikada nisam čuo da je o nekome govorio ružno, nikada nije nikome uskratio pomoć. Ta ljubav, ta želja da se misli i djeluje pozitivno i da se piše konstruktivno, osobito obvezuje. Vedri, gotovo zarazni optimizam nešto je što je bitno obilježilo Šicelovu osobnost. Bio je kohezivan duh: okupljao je, povezivao, njegovao duh zajedništva. Bili su mu mrski protokoli, ceremonije i, osobito, patetika. Jednostavna ljudskost, bez velikih gesta, bez povišenih tonova i prenemaganja – to je bio njegov životni stil, njegov način ponašanja, svi-ma tako drag upravo zato što je bio spontan, prirodan, prepoznatljiv dio njegove osobnosti. Upravo takvoga zadržat ćemo ga u sjećanju svi koji smo ga poznavali. Za sve što je učinio dugujemo mu trajnu zahvalnost.

Dr. sc. Joža Skok
sveučilišni profesor u m.

PRIJATELJSKI OPROŠTAJNI HOMMAGE AKADEMIKU MIROSLAVU ŠICELU

Svaki razgovor o akademiku Miroslavu Šicelu, pa i ovaj oproštajni, neodvojiv je od asocijacije temeljne biografske činjenice da je ovaj autohtoni Varaždinac, rođen 1926. godine u karakterističnoj varaždinskoj, građansko-činovničkoj obitelji, svoj rodni grad u kojemu je proveo djetinjstvo i rane, mladenačke godine do početka studija na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1945. godine, ponio u život i nosio sa sobom i u sebi svih njegovih osam i pol desetljeća kao trajnu zavičajnu popudbinu. A kao i za njegovoga pučkoškolskog i gimnazijskog suučenika slikara Miljenka Stančića Varaždin je bio i ostao trajno i njegova svojevrsna *mjera* i *obrazac* prema parafrazi prijateljeve genetičko-poetičke formule.

No akademik i ugledni povjesnik hrvatske književnosti svojom je varaždinskom popudbinom potvrđivao i svoga poticajnog književnoznanstvenog Učitelja i velikog prethodnika na fakultetskoj Katedri za noviju hrvatsku književnost – Antuna Barca koji je, pišući u eseju o Dinku Šimunoviću, uvjerljivo osvijetlio sve dubine naših zavičajnih veza i trajne životne ukorijenjenosti u sredinu iz koje potječemo. Jer, napisao je Barac: "Banalna je već, no vječna istina: kako je čovjek dio i neba i zemlje i biljka kraj kojih je odrastao i kako on svuda u životu, makar kuda zalutao, nosi sa sobom onaj dio neba što ga je gledao nad svojom rodnom kućom, kako u svojim očima nosi boje djetinjstva, i kako prema tome procjenjuje i mjeri sve što susreće. Šicel je odnosom prema dragocjenoj popudbini (in)direktno potvrđivao i stajalište Miroslava Krleže, deklariranog Varaždince po njegovu roditeljskom varaždinskom podrijetlu, koji u svome autobiografskom *Djetinjstvu 1902 – 1903*, nad kojim lebdi dobri duh i prožimlje ga impresivan lik bake Terezije Gori-

čančeve iz stare varaždinske Petavske ulice, uzdignuo djetinjstvo na početak kao i završetak svih naših spoznaja, i o umjetnosti, i o životu. U njegovoj kategorički izrečenoj formuli spoznajemo, naime, kako je "to što smo vidjeli gledajući još ne početku našim vlastitim dječjim pogledom sve! Više tu, u ovoj tzv. umjetničkoj panorami, nema da se vidi!"

Upravo u skladu s takvim doživljajima djetinjstva i zavičaja što ih otkrivaju, i Barac, i Krleža, Varaždin za akademika Šicela nije bio uobičajena postojbina, biografski locus koji pobuđuje emotivne reminiscencije, već je trajno postojao i ostajao kao živi organizam kojemu se uvijek rado vraćao kao svome fizičkom, ali i duhovnom ishodištu. U njemu je pri svakom susretu obnavljao uspomene, ali i nadahnuto crpio svoju kreativnu energiju. Bio je to izvor na kojemu se napajao i koji je neizostavno obuhvaćao i oživljavao poznatu autorovu zavičajnu dijagonalu od varaždinskog banhofa u kojem je rođen do legendarnoga varaždinskog hortikulturnog spomenika – groblja. Sam je kao autor u novinskom razgovoru s Ernestom Fišerom za lokalne "Varaždinske vijesti" slikovito opisao svoj varaždinski itinerarij riječima: "Svaki moj boravak u Varaždinu, kada god to mogu, započinjem putovima moje mladosti: od željezničke stanice (gdje sam na prvom katu, rođen), preko glavnoga trga i Staroga grada, do, dakako nezaobilaznog varaždinskog groblja. To su mjesta mojih uspomena. Veseli me kad osjetim svojevrstu postojanost jedne specifične atmosfere toga grada: kao da tu vrijeme polaganije teče."

Nisu, međutim, samo impresivni urbani krajolici i atmosfera grada bili poticajni impulsi Šicelovih uspomena, njima se impresivno nametnula i barokna arhitektura grada, jer kako sam ističe: "Siguran sam, naime, da presudni utjecaj na formiranje duhovne ličnosti ima arhitektura u kojoj odrastate i koja na vama ostavlja neizbrisiv trag." A u skladu s takvim doživljajem i značenjem arhitekture u arhitekturi vlastitoga bića sasvim je logično i Šicelovo zaključno (auto)biografsko pitanje: "Jesam li mogao išta bolje i ljepše poželjeti nego roditi se i živjeti u ovakvom predivnom baroknom okruženju kakvu nam nudi gradska jezgra Varaždina?"

A da je domicilni Varaždin organski srastao sa Šicelovom biografijom može se doista na temelju navedenih premisa kao i prema zaključku Erne-

sta Fišera u eseju *Varaždinska ishodišta Miroslava Šicela* u Radovima Zavoda za znanstveni rad HAZU Varaždin, br. 17 za 2006. ustvrditi "kako su upravo rana varaždinska ishodišta Miroslava Šicela od *ambijentalnih* (zavičajna barokna arhitektura), *kulturoloških* (bogatstvo jezične i književne baštine), *obrazovno-pedagoških* (utjecaji "profesorskih legendi" varaždinske Gimnazije), do *socioloških* i *svjetonazornih* (obiteljski i školski odgoj u hrvatskom, domoljubnom i kršćanskom duhu) — na izravan ili neizravan način bitno utjecala ne samo na Šicelov izbor životne profesije nego i na njegova trajna tematska i metodološka opredjeljenja kao povjesnika (novije) hrvatske književnosti. A u Šicelovu primjeru *ishodišta* su očito postala i plodna *uporišta*, u svim etapama njegova stvaralačkog opusa."

Doista, i izvore, i genezu svoje znanstvene metodologije Šicel je nedvosmisleno ugradio u svoju zavičajnu popudbinu. Naime, često spominjanu njegovu vezu s Antunom Barcem, njegovim profesorom, i Frangeševim prethodnikom na Katedri za noviju hrvatsku književnost, sam Šicel nije poricao, već ju je otvoreno isticao, no proširujući pri tome krug imena koja su također bila značajna za njegovu književnoznanstvenu biografiju. A riječ je upravo o njegovim varaždinskim prethodnicima s kojima danas čini značajan varaždinski književnoznanstveni trolist, jer "prof. Barac je bio i ostao mojim uzorom, bez obzira na *to* što je naše vrijeme, mislim na suvremena dostignuća znanosti o književnosti, već u mnogome prevladalo stajališta koja je on zastupao (...) No za moje bitno književnopovijesne opredjeljenje odnosno metodologiju zasigurno je jedan od najzaslužnijih — rođeni Varaždinac Branko Vodnik, učitelj moga neposrednog učitelja Antuna Barca. Vodnik je bio i prvi šef Katedre za hrvatsku književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu početkom stoljeća, na kojoj sam se i ja, također rođeni Varaždinac, zadržao gotovo dvadeset godina. (...) Svakako, ponosan sam što nastavljam tradiciju tako značajnih varaždinskih književnih povjesničara kao što su bili Vatroslav Jagić i Branko Vodnik."

Na takvoj tradiciji i na njoj primjerenoj metodologiji koja je sinteza vanjskih i unutarnjih pristupa književnosti, s pet reprezentativnih knjiga svoje *Povijesti hrvatske književnosti* od 1750. do 1941. godine (objavljenih od 2004. do 2009. godine), a koje su bibliografska kruna njegova knji-

ževnoznanstvenog opusa, književni povjesničar Miroslav Šicel ostvario je upravo onakvu književnopovijesnu *sintezu* kakvu je smatrao ciljem i zadatkom svakog književnog znanstvenika, posebice književnog povjesničara. Sinteza je to u koju je uključena Šicelova, jednako intimno-emotivno zavičajna, kao i stručna i znanstvena veza s kajkavskim zavičajnim jezikom i područjem novije kajkavske, ali i čakavske književnosti kojima u obilatoj bibliografiji ovoga plodnog autora pripada uočljivo i značajno mjesto. Šicel je jedno i drugo područje kao najistaknutiji živeći povjesnik hrvatske književnosti smatrao i potvrđivao u svojim kritičkim tekstovima, a posebice u svojoj *Povijesti*, ne kao izoliranu, perifernu i regionalističku pojavu već kao njezin integralan dio determiniran svojim specifičnim "nestandardnim" jezikom. To pak potvrđuje afirmirano mjesto što ga antologijski kajkavski i čakavski autori 20. stoljeća (A. G. Matoš, F. Galović, D. Domjanić, V. Nazor, M. Krleža, M. Balota, D. Gervais i dr.) imaju upravo u tri posljednje knjige fundamentalnog Šicelovog književnoznanstvenog petoknjižja, posvećene razdobljima hrvatske moderne, ekspresionizma i sintetičkog realizma.

A gradu koji ga je tolikim bogatim obilježjem svoje popudbine zadužio, akademik Miroslav Šicel zapaženo se, dostojno i višestruko odužio, ne samo svojim emotivnim odnosom i uvijek isticanim ponosom zbog svoga podrijetla, već i svime onim što mu je kao svoje uzdarje namro u spomen i baštinu. A to su u prvome redu njegove kritike, studije i eseji o varaždinskim autorima, od onih koji se uključuju u Barčevu kategoriju zvanu veličinom malenih, do onih koji su svojim djelom, poput njega, nadrasli zavičajne okvire i svojim se imenom i značenjem ugradili u širi, nacionalni prostor. Posebno je pak značajna njegova suradnja s ovim i drugim varaždinskim temama u varaždinskom Zavodu za znanstveni rad, podružnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u Zavodu kojemu je bio njegov agilan i najistaknutiji suradnik od njegova osnivanja 1983. te njegov čelnik i voditelj od 2003. do 2011. I kao autor, ali i kao inicijator i organizator aktivnosti, voditelj njegovih programa i brojnih znanstvenih skupova, značajno je pridonio afirmaciji Zavoda kao respektabilne znanstvene podružnice, ali i kao izuzetno značajne zavičajne znanstvene institucije. Preko

Zavoda, a i putem Gradske knjižnice "Metel Ožegović", Šicel se Varaždinu odužio svojim brojnim gostovanjima kao predavač o književnopovijesno značajnim temama kao i o aktualnim književnim događajima i pojavama, kao promotor niza svojih knjiga, ali i drugih, ne samo varaždinskih autora. Kronologija i suma takvih njegovih gostovanja također potvrđuju trajnost i dubinu jedne veze koja je doslovce trajala od autorova početka do kraja i koja upotpunjuje osobni i znanstveni lik i djelo Miroslava Šicela.

A u Zavodu kojemu je bio na čelu pamte ga po obje izrazite dimenzije njegove osobnosti, one profesionalne, znanstvene i one građanske, ljudske. Naime Šicel je po svome duhovnom, intelektualnom, znanstvenom i estetskom habitusu bio pravi *Varaždinac* koji je genetski bio determiniran bogatom kulturom rodnoga grada u svim njezinim vidovima. Tu kulturu stečenu genetski svojim porijeklom nosio je i manifestirao kao dragocjeno naslijeđe što ga je intenzitetom svojih doživljaja trajno obogaćivao i proširivao. S druge strane, Šicel je po svom građanskom, društvenom i emotivno psihološkom habitusu bio i pravi *Varaždinec* u najboljem značenju toga pojma. Tu izvanjsku dimenziju svoje osobnosti formirao je na karakterističnom građanskom senzibilitetu, svjetonazoru i odnosu prema životu i ljudima s kojima je prijateljevao i osvajao ih vedrinom svoga duha, neposredne komunikacije, ali i svojevrzne hedonističke estetike.

S posebnom toplinom takvog se Šicela sjeća njegov varaždinski Zavod, čiji predstavnik Eduard Vargović oblikuje u svojim sjećanjima portret akademika Šicela temeljen na najuočljivijim označnicama njegove osobnosti i posebnosti: "Naime, malo je značajnih ljudi poput našeg omiljenog Profesora koji je s toliko širine, tolerancije i ljudske topline znao slušati, a onda mirno i argumentirano odgovarati, predlagati i – kao svaki pravi učitelj – poučavati. Pažljivo slušanje, bez pretjerivanja, možda je i ključna osobina vrlina Miroslava Šicela. Stoga je on uvijek bio dobrodošao sugovornik. A nota dionizijskog i duhovitog činila ga je poželjnim i za svako društvo."

Potvrđujući osobnim doživljajima i iskustvom autentičnost ovog portreta neka mi na kraju bude dozvoljena i jedna autorska, sasvim intimna indiskrecija, vezano uz to da je jedan od svojih posljednjih kritičkih tek-

stova koje je Miroslav Šicel napisao bila recenzija moje knjige *Garestinski hortus verbi*, posvećene varaždinskim autorima. Doista se iskreno rado-
vao toj knjizi, bio je kao njezin recenzent njezin dobri duh, a svoj posljed-
nji, stručni i prijateljski, upravo *varaždinski* razgovor o knjizi vodili smo
svega nekoliko dana prije njegova odlaska. Nije nažalost dočekaao izlazak
tog moga varaždinskog vrta riječi u kojemu su i one njegove o Ksaveru
Šandoru Gjalskom, Branku Vodniku i Miroslavu Krleži – piscima koji su
uz Antu Kovačića i Antuna Gustava Matoša bili uvijek njegov najuži vri-
jednosni izbor. A tome našem posljednjem razgovoru prethodilo je naše
dragocjeno pedeset i tri godine postojano poznanstvo, prijateljstvo i su-
radništvo koje sam s bolnom sjetom, ali i iskrenim prijateljskim ponosom
pohranio u svoje trajno prijateljsko sjećanje.

BIBLIOGRAFIJA DJELA AKADEMIKA
MIROSLAVA ŠICELA

Priredila Ana Batinić

- HRVATSKA NOVELA IZMEĐU DVA RATA. [Priř.] Školska knjiga, Zagreb, 1959. 252 str.
Moja biblioteka. Izabrani tekstovi za školsku omladinu. Jugoslavenski pisci, 14.
*Drugo izdanje: 1965.
- PUTOPISI FRANJE HORVATA KIŠA. Poseban otisak „Radova Zavoda za slavensku filologiju“, sv. 6. Zagreb, 1964., str. 5-17.
- NOVELA HRVATSKE MODERNE. Poseban otisak „Radova Zavoda za slavensku filologiju“, knj. 7, Zagreb, 1965., str. 5-17.
- MATOŠ. Biblioteka Fonoenciklopedija. Panorama: novinsko izdavačko poduzeće – Školski radio i televizija, Zagreb, 1966. 101 str.
- MILAN ŠENOJA; FRANJO HORVAT KIŠ; MUSA ĆAZIM ĆATIĆ / PRIPOVIJESTI, EXODUS; PRIPOVIJETKE, PUTOPISI; PJESME. [Priř. s Abdurahmanom Nametkom] Pet stoljeća hrvatske književnosti. Knjiga 67. Zora – Matica hrvatska, Zagreb, 1966. 523 str.
- PREGLED NOVIJE HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI. Matica hrvatska, Zagreb, 1966. Izvanredno izdanje. [309] str.
Sadržaj: Uvod; Ilirizam: Pisci i djela; Od ilirizma prema realizmu: Pisci i djela; Realizam: Pisci i djela; Moderna: Pisci i djela; Od moderne prema suvremenoj književnosti: Pisci i djela; Suvremena književnost: Pisci i djela; Važnija opća literatura; Važnija literatura o značajnijim piscima; Indeks imena.
*Ostala izdanja: 1971. (2. prošireno izdanje); 1979. (3. nadopunjeno izdanje, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb).
- DOSADAŠNJE KONCEPCIJE POVIJESTI HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI. Poseban otisak iz „Umjetnosti riječi“, br. 3, Zagreb, 1967., str. 193-205.
- UZ PRIPOVJEDAČKO DJELO ŽIVKA BERTIĆA. Poseban otisak iz knjige Simpozij „Doprinos Slavonije hrvatskoj književnosti“. Vinkovci – Zagreb, 1968., str. 209-219.
- IVANA BRILIĆ-MAŽURANIĆ; ADELA MILČINOVIĆ; ZDENKA MARKOVIĆ – IZABRANA DJELA. [Priř.] Pet stoljeća hrvatske književnosti. Knjiga 73. Matica hrvatska – Zora, Zagreb, 1968. 438 str.
- JOSIP EUGEN TOMIĆ / OPANČAREVA KĆI; ZMAJ OD BOSNE; MELITA. [Priř.] Pet stoljeća hrvatske književnosti. Knjiga 45. Matica hrvatska – Zora, Zagreb, 1970. 495 str.

PRILOG PROBLEMATICI ROMANTIZMA U HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI. Poseban otisak iz „Umjetnosti riječi“, Hrvatsko filološko društvo, XIV, br. 1-2, Zagreb, 1970., str. 241-248.

STVARAOCI I RAZDOBLJA U NOVIJOJ HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI. ANALIZE I SINTEZE. Gl. ur. Vlatko Pavletić. Knjižnica studija i monografija o hrvatskoj kulturnoj baštini. Ur. Branimir Donat. Matica hrvatska, Zagreb, 1971. 345 str.

Sadržaj: Analize: Pjesničko i pripovjedačko djelo Ivana Kukuljevića Sakcinskog (Primjer integracije heterogenih stilova u počecima novije hrvatske književnosti), Pripovijetke Rikarda Jorgovanića (Prilog poetici hrvatske novele sedamdesetih godina 19. stoljeća), Pod starim krovovima Ksavera Šandora Đalskoga, Književni dometi Josipa Draženovića, Pejzaž u funkciji kategorije vremena (Na primjeru pripovijetke *Zašto?* Franje Horvata Kiša), Rana novelistika Augusta Cesarca, Humoristički elementi u djelu Slavka Kolara; Portreti: Josip Eugen Tomić, Uz pripovjedačko djelo Živka Bertića, Književni lik Adele Milčinović, Milan Šenoa, Zdenka Marković; Sinteze: Književni problemi u doba hrvatskog narodnog preporoda, Prilog problematici romantizma u hrvatskoj književnosti, Novela hrvatske moderne, Hrvatska književnost u prvom svjetskom ratu, Dosadašnje koncepcije povijesti hrvatske književnosti; Kazalo imena, Napomena, Bilješka o piscu.

ANTUN GUSTAV MATOŠ / POEZIJA I PROZA. [Prir.] Biblioteka Jelen. Mladost, Zagreb, 1972. 175 str.

*Ostala izdanja: 1977.

PROGRAMI I MANIFESTI U HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI. Izdanja Instituta za znanost o književnosti. Gl. ur. Slavko Goldstein. Liber, Zagreb, 1972. 348 str.

Sadržaj: Uvod; I. Od hrvatskog književnog preporoda do realizma: Stan-ko Vraz: *Sud o slogu* (1843.), Ljudevit Vukotinović: *Tri stvari knjiženstva: ukus, sloga, kritika*, Dimitrije Demeter: *Misli o ilirskom književnom jeziku*, Mirko Bogović: *Naša književnost u najnovije doba*, Janko Jurković: *Moja o kazalištu*, Adolf Veber Tkalčević: *Najnoviji pojavi našega pjesništva*; II. Realizam: August Šenoa: *Naša književnost*, Janko Ibler: *Literarna pisma*, Eugenje Kumičić: *O romanu*, Josip Pasarić: *Moderni roman*; III. Moderna: Milan Šarić: *Hrvatska književnost*, Milivoj Dežman Ivanov: *Naše težnje*, Branimir Livadić: *Za slobodu stvaranja*, Antun Gustav Matoš: *Književnost*

i književnici, Milan Marjanović: *Hrvatska književnost, njezin put i njezino obilježje*; IV. Od moderne do suvremene književnosti: Ulderiko Donadini: *Vaskresenje duša*, Antun Branko Šimić: *Namjesto svih programa*, Miroslav Krleža: *Predgovor „Podravske motivima“ Krste Hegedušića*, Marin Franičević: *Za idejnost u našoj književnosti*, Petar Šegedin: *O našoj kritici*, Miroslav Krleža: *Govor na kongresu jugoslavenskih književnika u Ljubljani 1952.*; Zaključak; Kazalo imena.

OSNOVNE TENDENCIJE U KRITICI HRVATSKE MODERNE. Poseban otisak iz 13. sveska „Radova Zavoda za slavensku filologiju“, Zagreb, 1973., str. 7-22.

KAJKAVSKI ZBORNİK. Izlaganja na znanstvenim skupovima o kajkavskom narječju i književnosti u Zlataru 1970 – 1974. [Ur. s Jožom Skokom i Antunom Šojatom]. Narodno sveučilište Ivan Goran Kovačić, Zlatar, 1974. 179 str.

HRVATSKA MODERNA. KRITIKA I KNJIŽEVNA POVIJEST. [Pri.] Pet stoljeća hrvatske književnosti. Knjiga 71. Zora – Matica hrvatska, Zagreb, 1975. 510 str.

KNJIŽEVNOST MODERNE, u: Povijest hrvatske književnosti, knjiga 5, Liber – Mladost, Zagreb, 1978. 374 str.

Sadržaj: Uvod; Društvene i političke prilike (1892 – 1916); Časopisi; Kazališni život; Kritika i književna povijest; Pisci i djela; Janko Leskovar; Antun Gustav Matoš; Novela i roman; Vladimir Nazor; Dinko Šimunović; Vladimir Vidrić; Lirika; Dramska književnost; Prijelaz u avangardu; Kazalo imena; Kazalo periodike.

ASPECTS OF THE CROATIAN MODERNA. Offprint from „Comparative Studies in Croatian Literature“, Zagreb, 1981., str. 317-335. (prevela Sonja Bašić)

ANTUN GUSTAV MATOŠ / POEZIJA I PROZA. [Pri.] Biblioteka Zlatno slovo. Mladost, Zagreb, 1981. 175 str.

IVAN GORAN KOVAČIĆ / SEDAM ZVONARA MAJKE MARIJE I DRUGE PRIPOVIJETKE. [Pri.] Rotulus. Lektira. Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1982. 219 str.

HRVATSKA KNJIŽEVNOST. Školska knjiga, Zagreb, 1982. 237 str.

Sadržaj: Uvodna riječ; Književnost do narodnog preporoda (1100 – 1830): Srednjovjekovna književnost (11. do 15. stoljeće), Razdoblje renesansne

književnosti (16. stoljeće), Književnost reformacije i počeci kajkavske književnosti (16. stoljeće), Razdoblje baroka (17. stoljeće), Književnost prosvjetiteljstva (18. stoljeće); Književnost od narodnog preporoda do sedamdesetih godina 20. stoljeća (1830 – 1965): Hrvatski narodni i književni preporod (1830 – 1860), Književnost predrealizma i realizma (1860 – 1892), Moderna (1892 – 1916), Književnost prve polovice dvadesetog stoljeća (1916 – 1950), Poslijeratna književnost (1950 – 1965); Kazalo imena.

OLINKO DELORKO; OTO ŠOLC; VIKTOR VIDA – IZABRANA DJELA. [Prir. s Marijanom Matkovićem] Pet stoljeća hrvatske književnosti. Knjiga 139. Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1982. 471 str.

MIROSLAV ŠICEL / STUDIJE I ČLANCI. [Prir. Krešimir Nemec] Pet stoljeća hrvatske književnosti. Knjiga 161. Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1984., str. 101-179.

Sadržaj: Miroslav Šicel (Krešimir Nemec), Bibliografija (K. N.), Studije i članci: Pripovijetke Rikarda Jorgovanića, Programi i manifesti u novijoj hrvatskoj književnosti, Antun Barac u svjetlu današnjice, Književni pogledi Ksavera Šandora Đalskoga, Napomena (K. N.).

BARČEV ZBORNIK. [Ur. Miroslav Šicel] Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1984. 259 str.

KOVAČIĆ. Biblioteka Portreti. Globus, Zagreb, 1984. 178 str.

Sadržaj: Ante Kovačić i njegovo vrijeme (Kronologija); Vrijeme i prostor; Djetinjstvo i školovanje; Polemike; Satira kao izraz svjetopogleda; „U registraturi“ i oko nje; Svršeno je; Prilozi: Glavna izdanja djela Ante Kovačića; Iz literature o Kovačiću; Kazalo imena; Popis fotografija.

GJALSKI. Biblioteka Portreti. Globus, Zagreb, 1984. 203 str.

Sadržaj: Ksaver Šandor Gjalski i njegovo vrijeme (Kronologija); Davno minuli dani; Uz historiju zanimala me gotovo od djetinjstva politika; Približavanje književnosti; O književnosti i umjetnosti; Poezija zavičaja; U noći; Pokušaji prevladavanja realizma; Epilog; Prilozi: Glavna izdanja djela Ksavera Šandora Gjalskoga; Iz literature o Gjalskom; Kazalo imena; Popis fotografija.

JOSIP BERKOVIĆ; MARIJAN JURKOVIĆ; EMIL ŠTAMPAR; VLADO MAĐAREVIĆ; MILAN SELAKOVIĆ – IZABRANA DJELA. [Prir.] Pet stoljeća hrvatske književnosti. Knjiga 121/II. Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1985. 364 str.

RIZNICA ILIRSKA: 1835 – 1985. [Prir.] Ljubljana – Zagreb: Cankarjeva založba – Nakladni zavod Matice hrvatske, 1985. 402 str.

OSMIŠLJAVANJA (STUDIJE I ESEJI). Mala teorijska biblioteka 24. Izdavački centar „Revija“, Osijek, 1987. 230 str.

Sadržaj: I. Doprinos književnosti ilirizma formiranju moderne hrvatske nacije, Tradicija narodne poezije u književnosti ilirizma, Neki problemi povijesne tragedije 19. stoljeća (na primjeru Demetrove „Teute“); II. Tema seljačke bune u hrvatskoj književnosti 19. stoljeća, Specifične osobine kritike hrvatskog realizma, Uvod u problematiku hrvatske drame 19. stoljeća, Povijesni romani Eugena Kumičića; III. Tri teme o A. G. Matošu: Matoš i realisti, Matoševi zagorski pejzaži, Srpski roman u kritičkom osvjetljenju A. G. Matoša, Ivo Vojnović i hrvatska moderna, Temeljna izvorišta Nazorove umjetnosti; IV. Antun Branko Šimić i hrvatski ekspresionizam, Tri teme o Miroslavu Krležu: Krleža i moderna, Krleža i hrvatska dramska tradicija, Intimni Krležu u „Baladama Petrice Kerempuha“, Zagreb kao književna inspiracija hrvatskih pisaca (Šenoa – Matoš – Krleža), Neki strukturalno-stilski aspekti socijalno angažirane proze u hrvatskoj književnosti tridesetih godina, „Metodologija hrvatsko-srpske književne historiografije“ Branka Vodnika, Antun Barac u svjetlu današnjice; Napomena.

ALEKSANDAR FLAKER – IZABRANA DJELA. [Prir.] Pet stoljeća hrvatske književnosti. Knjiga 157/I. Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1987. 318 str.

OGLEDI IZ HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI. Biblioteka Dometi, nova serija, velika edicija, knjiga 91. Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1990. [i. e. 1989.] 200 str.

Sadržaj: Ljudevit Gaj i ilirski pokret; August Šenoa kao kritičar hrvatske književnosti; Književno djelo Ivana Despota; Rana poetska faza Ante Kovačića; Kranjčević kao kritičar hrvatskih pisaca; Kozarčeva „oprava“ kao model predmodernističke proze; Specifična obilježja hrvatske moderne; Sjaj i bijeda Janka Leskovara; „Poetika“ Antuna Gustava Matoša; Galovićeva „Ispovijed“ u kontekstu pripovjedačke proze hrvatske moderne; Prvi Cesarčevi romani; Miroslav Krleža i hrvatski realisti; Ivan Goran Kovačić o svojim suvremenicima-prozaistima; Književna kritika o poetskom opusu Drage Gervaisa; Balotina lirika u kontekstu međuratne čakavske poezije; Zavičajna faza u pjesništvu Šime Vučetića; Jedan mogući aspekt kritike Marina Franičevića; Kurlanska trilogija Mirka Božića; Od „Igre oko smrti“ do antičkog mita u dramama Marijana Matkovića; Napomena; Kazalo imena.

RIKARD JORGOVANIĆ. Enciklopedija hrvatske književnosti. Zavod za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 1991. [Tisak dovršen u prosincu 1990.] 126 str.

Sadržaj: I. U sjeni Augusta Šenoe; II. Život i djelo; III. Raskid s tradicijom (poezija); IV. Na pragu modernog (pripovijesti); V. Zbilja i fikcija (feljtonistika); VI. Između regionalnog i univerzalnog; VII. Bibliografija; VIII. Literatura o Rikardu Jorgovaniću; IX. Odlomci kritike o Jorgovaniću; Kazalo imena.

ANTUN GUSTAV MATOŠ / PROMETEJ NA RASKRŠĆU. [Priř.] Mladinska knjiga, Zagreb, 1991. 445 str.

JANKO LESKOVAR / SABRANA DJELA [Priř.] Ur. Boris Krizmanić, 1993-1996.

1. svezak, Ogranak Matice hrvatske Pregrada, 1993. 481 str.

2. svezak, Ogranak Matice hrvatske, Pregrada; Katarina Zrinski, Varaždin, 1996. 272 str.

DRAGUTIN DOMJANIĆ / POPEVKE. [Priř.] Mosta, Zagreb, 1994. 166 str.

ČITANKA IZ HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI XX. STOLJEĆA. [priř. Miroslav Šicel, Joža Skok, Krešimir Nemec]. Školska knjiga, Zagreb, 1995. 216 str.

KSAVER ŠANDOR GJALSKI / U NOĆI [Priř.] Stoljeća hrvatske književnosti. Matica hrvatska, Zagreb, 1996. 354 str.

KSAVER ŠANDOR GJALSKI / POD STARIMI KROVOVI [Priř.] Stoljeća hrvatske književnosti. Matica hrvatska, Zagreb, 1996. 320 str.

KSAVER ŠANDOR GJALSKI / PRIPOVIJETKE I ČLANCI [Priř.] Stoljeća hrvatske književnosti. Matica hrvatska, Zagreb, 1996. 342 str.

IZABRANA DJELA ANTUNA BONIFAČIĆA. [Priř.] Stoljeća hrvatske književnosti. Matica hrvatska, Zagreb, 1996. 372 str.

HRVATSKI KNJIŽEVNI OBZORI. Eseji i studije. Biblioteka Dometi. Velika edicija, nova serija, knj. 126. Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1997. 188 str.

Sadržaj: Uvod: Kip domovine (Štoos – Matoš – Bonifačić); I. Primorsko-istarski književni krug: Književne misli i članci Ivana Mažuranića, Dopriнос Frana Kurelca hrvatskoj književnoj historiografiji, *Zagrepskinja* Adolfa Vebera Tkalčevića kao model predrealističke novele, Ivan Dežman između Mažuranića i Šenoe, Kumičićevi “naturalistički” romani, *Pod puškom* Eugena Kumičića, Katalinićeve crtice u razdoblju hrvatske moderne, Nove-

listika Viktora Cara Emina u kontekstu hrvatske moderne, Feljtonistika Nikole Polića, Književno djelo Antuna Bonifačića, Esejistika Zvane Črnje, Antun Barac i hrvatska moderna, Književno-povijesni aspekti Istre i Hrvatskog primorja (Mirjana Strčić kao književni kritik i povjesničar); II. Sinteze: Programski spisi hrvatskog narodnog preporoda, Programi i manifesti hrvatske moderne, Problem periodizacije hrvatske književnosti 19. stoljeća; Napomena; Kazalo imena.

PROGRAMSKI SPISI HRVATSKOG NARODNOG PREPORODA. [Prir.]

Stoljeća hrvatske književnosti. Matica hrvatska, Zagreb, 1997. 378 str.

HRVATSKA KNJIŽEVNOST 19. I 20. STOLJEĆA (2. nadopunjeno i prošireno izdanje). Školska knjiga, Zagreb, 1997. 303 str.

Sadržaj: Napomena uz ovo izdanje; Književnost do narodnog preporoda (sintetički pregled): Srednjovjekovna književnost (od 11. do 15. stoljeća), Razdoblje renesansne književnosti (16. stoljeće), Književnost reformacije i počeci kajkavske književnosti (16. stoljeće), Razdoblje baroka (17. stoljeće), Književnost prosvjetiteljstva (18. stoljeće), Pisci, djela, literatura; Književnost 19. stoljeća: Predromantizam i romantizam, Hrvatski narodni i književni preporod (1813 – 1860), (ilirski pokret 1830 – 1843), Pisci, djela, literatura; Predrealizam i realizam (1860 – 1892), Pisci, djela, literatura; Moderna (1892 – 1916), Pisci, djela, literatura; Književnost 20. stoljeća: Književnost prve polovice 20. stoljeća (1916 – 1950), Pisci, djela, literatura; Književnost druge polovice 20. stoljeća (1950 – 1990), Pisci, djela, literatura; Hrvatska znanost o književnosti; Važnija opća literatura; Kazalo imena.

ANTE KOVAČIĆ / U REGISTRATURI. [Prir.] Stoljeća hrvatske književnosti. Matica hrvatska, Zagreb, 1999. 417 str.

JOŽA HORVAT / ZVJEZDANE DUBINE. [Prir.] Biseri hrvatske književnosti. Peto kolo. Svezak 25. Mozaik knjiga, Zagreb, 1999. 611 str.

JOSIP EUGEN TOMIĆ / ZA KRALJA – ZA DOM. Historička pripoviest iz XVIII. vieka. [Prir.] Biblioteka Hrvatski povijesni roman. Školska knjiga, Zagreb, 1999. 725 str.

RIKARD JORGOVANIĆ / IZBOR IZ DJELA. [Prir.] Biblioteka Croatica. Hrvatska književnost u 100 knjiga. Kolo 3, knj. 62. Vinkovci, Riječ; Cerna, Pauk, 1999. 175 str.

IVAN MAŽURANIĆ / IZBOR IZ DJELA. [Prir.] Biblioteka Croatica. Hrvatska književnost u 100 knjiga. Kolo 4, knj. 76. Vinkovci, Riječ; Cerna, Pauk, 2000. 175 str.

STANKO VRAZ / IZBOR IZ DJELA. [Priř.] Biblioteka Croatica. Hrvatska knjiŹevnost u 100 knjiga. Kolo 4, knj. 81. Vinkovci, Riječ; Cerna, Pauk, 2000. 230 str.

ANTE KOVAČIĆ / IZBOR POEZIJE I PROZE. [Priř.] Stoljeća hrvatske knjiŹevnosti. Matica hrvatska, Zagreb, 2000. 617 str.

ANTOLOGIJA HRVATSKE KRATKE PRIČE. [Priř.] Disput, Zagreb, 2001. 536 str.

ANTOLOGIJA HRVATSKOG KNJIŹEVNOG ESEJA XX. STOLJEĆA. [Priř.] 2 sv. Disput, Zagreb, 2002., Dio I. 317; dio II. 513 str.

IZABRANA DJELA RIKARDA JORGOVANIĆA. [Priř.] Stoljeća hrvatske knjiŹevnosti. Matica hrvatska, Zagreb, 2002. 416 str.

PISCI I KRITIČARI. STUDIJE I ESEJI IZ HRVATSKE KNJIŹEVNOSTI. Biblioteka Razotkrivanja. Naklada Ljevak, Zagreb, 2003. 391 str.

Sadržaj: I. Odjeci ideja francuske revolucije u knjiŹevnosti sjeverozapadne Hrvatske u predilirsko doba, Ljudevit Gaj, knjiŹevnik: da ili ne?, Antun Mihanović i ilirizam, Roman „Diogenes“ Augusta Šenoe, „Za kralja – za dom“ Josipa Eugena Tomića, Ante Starčević i Matica ilirska, Eugen Kumičić (portret), Ante Kovačić (portret), Ksaver Šandor Gjalski (portret), Suvremenost proze Janka Leskovara, Antun Gustav Matoš o Rijeci i Hrvatskom primorju, Domjanićeva štokavska poezija u kontekstu njegovih „Razmišljanja i zapisa“, Religiozni aspekt u pjesništvu Đure Sudete, Krležini hrvatski obzori u romanu „Povratak Filipa Latinovicza“, Luka Perković kao urednik časopisa; II. Putopisna proza od Matije MaŹuranića do Šenoina doba, Polemike o realizmu i naturalizmu u hrvatskoj knjiŹevnosti, Odjeci slovenskog socijalnog realizma tridesetih godina u hrvatskim građanskim knjiŹevnim časopisima; III. KnjiŹevno-povijesni rad Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Adolfo Veber Tkalčević kao kritičar hrvatskog pjesništva, Ivan Milčetić i knjiŹevnost hrvatskog narodnog preporoda, Dvije „ilirske“ monografije Branka Vodnika, KnjiŹevno-povijesni rad Dragutina Prohaske, KnjiŹevno-povijesni aspekt ilirizma u viđenju Slavka JeŹića, Antun Barac – Ivo Frangeš ili: od filologije do estetike (1850. – 1950.), Sto godina hrvatske knjiŹevne historiografije (1850. – 1950.), Pregledi i povijesti hrvatske knjiŹevnosti u kontekstu suvremene znanosti o knjiŹevnosti; Dijagonale i vertikale hrvatske knjiŹevnosti (K. N.); Napomena; Kazalo imena; Sadržaj.

POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI. Biblioteka Posebna izdanja. Naklada Ljevak. Zagreb, 2004-2009.

Knjiga I. Od Andrije Kačića Miošića do Augusta Šenoe (1750. – 1881.) 2004. 324 str.

Knjiga II. Realizam. 2005. 260 str.

Knjiga III. Moderna. 2005. 348 str.

Knjiga IV. Hrvatski ekspresionizam. 2007. 191 str.

Knjiga V. Razdoblje sintetičkog realizma (1928. – 1941.) 2009. 230 str.

IZABRANA DJELA AUGUSTA HARAMBAŠIĆA. [Pri.] Stoljeća hrvatske književnosti. Matica hrvatska, Zagreb, 2005. 259 str.

DRAGUTIN DOMJANIĆ / LJUBAV I SNOVI. [Pri.] Carmen Croaticum 1 – 100. Hrvatsko pjesništvo XX. stoljeća. I. kolo, knj. 3. Vinkovci: Riječ; Ilača: Tiskara Pauk, 2005. 94 str.

ANTUN GUSTAV MATOŠ / PJESME REZIGNACIJE I BUNTA. [Pri.] Carmen Croaticum 1 – 100. Hrvatsko pjesništvo XX. stoljeća. I. kolo, knj. 9. Vinkovci: Riječ; Ilača: Tiskara Pauk, 2005. 102 str.

VJEKOSLAV MAJER / PJESME ZABRINUTOG EUROPEJCA. [Pri.] Carmen Croaticum 1 – 100. Hrvatsko pjesništvo XX. stoljeća. II. kolo, knj. 36. Vinkovci: Riječ; Ilača: Tiskara Pauk, 2007. 94 str.

ĐURO SUDETA / KAD SU SVJETLA POGAŠENA. [Pri.] Carmen Croaticum 1 – 100. Hrvatsko pjesništvo XX. stoljeća. II. kolo, knj. 39. Vinkovci: Riječ; Ilača: Tiskara Pauk, 2007. 95 str.

HRVATSKI KNJIŽEVNI RETROVIZOR. Biblioteka Duh vremena. Ur. Božidar Petrač. Alfa, Zagreb, 2011. 365 str.

Sadržaj: Oživljavanje povijesnog romana XIX. stoljeća: Od *Zlatarevog zlata* do Diogenesa Augusta Šenoe, *Za kralja – za dom* Josipa Eugena Tomića; Portreti, članci, interpretacije: Ante Kovačić i trivijalna književnost, Pjesnički svijet Augusta Harambašića, Ksaver Šandor Gjalski *Perillustri ac generosus Cintek*, Antun Gustav Matoš *Notturmo*, Cvjetovi (ne)sklada i ljepote, Elegičar zagorskih plemića i plemenitaša, Ivo Vojnović i hrvatska moderna, Intimni Krleža u *Baladama Petrice Kerempuha*, Književno djelo Šime Vučetića; Sinteze: Programski spisi Hrvatskog narodnog preporoda, Putopis u razdoblju ilirizma, Hrvatska kratka priča, Hrvatski književni esej XX. stoljeća; Životopis; Napomena, Kazalo.

SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA

MIROSLAV ŠICEL

1926. – 2011.

Nakladnik

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, 10000 Zagreb

Za nakladnika

Akademik Pavao Rudan, glavni tajnik

Tehnički urednik

Ranko Muhek

Lektorica

Suzana Jukić

Naklada

200 primjeraka

Tisak

Intergrafika TTŽ, Zagreb

ISBN 978-953-347-011-5

ISBN 978-953-347-011-5

9 789533 470115